

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Luetun ymmärtäminen

Sataa kuin sadasta saavista

Lue teksti ja vastaa kysymyksiin.

Maailman kuvalehti 25.06.2019

Teksti: Juha Mäkinen

Sataa kuin sadasta saavista

Itä-Intiassa sijaitsevan Mawsynramin vuotuinen sademäärä peittäisi alleen Mannerheimin ratsastajapatsaan.

JOS pelkääät sateiden pilaavan tulevan kesälomasi, kannattaa suhteuttaa asioita ja kääntää katse Intian niemimaalle. Siellä on juuri alkamassa monsuunikausi.

Kuumat monsuunituulet puhaltavat Bengalinlahdelta sisämaahan päin ja keräävät mukaansa kosteutta. Kosteaa ilmassa vyöryy alavan Bangladeshin yli ja tiivistyy pilviksi. Kun pilvet törmäävät Intian itäosissa sijaitsevan Meghalayan osavaltion vuoriin, kosteus tulee sateena alas – ja sitä riittää.

Meghalayan nimi tarkoittaa sanskritin kielellä pilvien kotia. Osavaltion eteläosassa, lähellä Bangladeshin rajaa, on ylänköalue, jossa sijaitsee Mawsynramin kylä, maailman sateisin paikka. Siellä taivaalta tulee keskimäärin 11 871 millimetriä vettä vuodessa – siis lähes 12 metriä. Mittakaavaa antaa Helsingin keskustassa sijaitseva Mannerheimin ratsastajapatsas, joka on jalustoineen 11,7 metriä korkea.

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

SADE ei lankea alueelle tasaisesti pitkin vuotta. Itse asiassa vuodenvaihteen seutu voi olla lähes sateeton. Monsuunikaudella, joka kestää karkeasti toukokuusta syyskuulle, sadetta saadaan senkin edestä.

Paikallisille asukkaille kaatosateet ovat samanlainen tosiasia kuin lumi ja pakkaset suomalaisille: niiden kanssa on opittu tulemaan toimeen. Ihmiset varautuvat sateisiin muun muassa knupeilla, bambun ja banaanin lehdistä tehdyillä pitkulaisilla sadesuojilla. Knupit kiinnitetään päähän, jolloin kädet jäävät vapaaksi työntekoa varten.

Toisinaan sateet vahingoittavat rakennuksia tai aiheuttavat maanvyöryjä, mutta samalla alueen elämä on niistä riippuvainen. Meghalayan osavaltio on hyvin maatalousvaltainen, ja sadon onnistuminen on kiinni siitä, miten sateet kunakin vuonna saapuvat.

MAAILMAN sateisimman paikan määrittely ei ole aivan yksinkertaista. Siihen tarvitaan ensinnäkin luotettavia säähavaintoja riittävän pitkältä ajalta. On täysin mahdollista, että jossain on vielä Mawsynramiakin sateisempi paikka, josta ei vain ole havaintoja.

Vaikka dataa olisi tarjolla, on vielä päätettävä, mitataanko keskiarvoja vai kaikkien aikojen sade-ennätyksiä. Mawsynramin ykköspaikka perustuu nimenomaan vuotuisen keskiarvoon.

Läheinen Cherrapunjin kylä häviää Mawsynramille tässä sarjassa vajaalla sadalla millimetrillä, mutta se voi puolestaan ylpeillä yhden vuoden sade-ennätyksellä: elokuun 1860 ja heinäkuun 1861 välisenä aikana Cherrapunjissa satoi yhteensä 26 461 millimetriä.

Suurin yhden vuorokauden aikana tullut sademäärä, 1 825 millimetriä, on puolestaan mitattu Réunionin saarella vuonna 1966.

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Kysymykset

1. Monsuunisateet muodostuvat kun
 - a. kosteus kerääntyy meren ylle ja sade alkaa Bengalinlahdella.
 - b. kosteus tiivistyy pilviin ja sade alkaa, kun pilvet törmäävät vuoriin.
 - c. pilvet muodostuvat Meghalayan osavaltiossa ja tuuli kuljettaa ne vuoristoon.
2. Meghalayan alueella vähäsateinen aika on
 - a. joulutammikuussa
 - b. kesällä
 - c. ei koskaan
3. Kuinka monta kuukautta monsuunikausi kestää?
 - a. kolme
 - b. viisi
 - c. kahdeksan
4. Yleinen elinkeino Meghalayan alueella on
 - a. turismi
 - b. kaivostoiminta
 - c. maanviljelys
5. Cherrapunjin kylässä satoi vuoden aikana 1860-1861
 - a. yli 25 metriä
 - b. noin 12 metriä
 - c. yli 2,5 metriä
6. Kuinka paljon Réunionin saarella satoi yhden vuorokauden aikana vuonna 1996?
 - a. noin puoli metriä
 - b. melkein metrin
 - c. melkein kaksi metriä

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Vastaukset

1. b
2. a
3. b
4. c
5. a
6. c